

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

ΘΕΜΑ: Διατύπωση απόψεων για τις μελέτες που έχουν διαβιβαστεί και αναρτηθεί στον ιστότοπο της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας με τίτλο:

- Β1 στάδιο της μελέτης «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας».
(<http://www.pste.gov.gr/index.php/2012-03-01-09-31-07/4617-1>)
- Στρατηγική μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) της μελέτης Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας».
(<http://www.ypeka.gr/Default.aspx/tabid=5148language-GR>)

Η Εισήγηση αποτελεί το τελικό κείμενο που διαμορφώθηκε και εγκρίθηκε ομόφωνα από την 4η Συνεδρίαση της Επιτροπής Περιβάλλοντος του Δήμου Δελφών (άρθρο 70, Ν. 3852/2010) την Τετάρτη 24/06/2015

0.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πρόταση της μελέτης «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Π.Π.Χ.Σ.Α.Α.) Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας», που θα αναλυθεί στη συνέχεια στηρίζεται σε ένα Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης μη ρεαλιστικό για το Δήμο Δελφών. Ο εκτενής και ανορθόδοξος σχεδιασμός των περιοχών αποκλειστικής μεταλλευτικής δραστηριότητας, ο χαρακτηρισμός της μεταλλείας ως κυρίαρχης δραστηριότητας έναντι οποιασδήποτε άλλης, σε συνδυασμό με την άναρχη ανάπτυξη περεταίρω μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών στον παράκτιο χώρο του Δήμου και η περαιτέρω επέκταση των εγκαταστάσεων ΑΠΕ (κυρίως Φ/Β και αιολικών πάρκων) δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση αναπτυξιακό παραγωγικό μοντέλο για το Δήμο Δελφών.

Ο όλος σχεδιασμός θα πρέπει να υλοποιηθεί στη βάση ενός γενικού παραγωγικού μοντέλου ανάπτυξης, το οποίο θα στηρίζεται στην ποιοτική αγροκτηνοτροφική παραγωγή (συμπεριλαμβανόμενης της αλιείας, της μελισσοκομίας κ.λπ.) και τον τουρισμό, που αποτελούν αδιαμφισβήτητα και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής. Επιβάλλεται ο χαρακτηρισμός του Δήμου Δελφών ως τουριστικής προτεραιότητας σε όλη την έκτασή του. Οι δευτερεύουσες δραστηριότητες της εξόρυξης βωξίτη, των ιχθυοκαλλιεργειών και των ΑΠΕ, μπορούν να συνυπάρξουν (σε καμία περίπτωση όμως κατά προτεραιότητα και ανταγωνιστικά) στο προαναφερόμενο παραγωγικό μοντέλο του Δήμου Δελφών, με την προϋπόθεση ότι θα αναπτυχθούν σε ειδικούς θύλακες σαφώς σχεδιασμένους, οριοθετημένους και περιορισμένους στις υφιστάμενες θέσεις δραστηριοποίησής τους με τάσεις περεταίρω περιορισμού τους, ή μετεγκατάστασής τους όπου απαιτείται (π.χ. πιθανή μετεγκατάσταση των μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών λόγω των αποβλήτων και της επιβάρυνσης της περιοχής που προκαλούν).

Στο πλαίσιο αυτό, εκτιμούμε ότι η εν λόγω μελέτη έχει συνταχθεί σε λάθος βάση, αγνοώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής και παραλείποντας την ισόρροπη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη με την ταυτόχρονη προστασία του περιβάλλοντος.

1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1 ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η πρόταση της μελέτης «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Π.Π.Χ.Σ.Α.Α.) Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας», με ορίζοντα 12 ετών (2013-2025) επιλέγει ένα **Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης** της Περιφέρειας, η στρατηγική του οποίου -θεωρητικά- έχει παρεμβατικό χαρακτήρα και επιδιώκει την ενίσχυση της θέσης της Περιφέρειας (εξωτερική ανταγωνιστικότητα), την προώθηση της εδαφικής συνοχής ενδοπεριφερειακά, την διασφάλιση της οικονομικής ευημερίας στην περιφέρεια, τη διασφάλιση της προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, τα οποία χειρίζεται ως μέσο ανάπτυξης, την αποτελεσματική διαχείριση των πόρων, την αντιμετώπιση των απαιτήσεων προσαρμογής στις επιπτώσεις κλιματικής αλλαγής, και στις ενεργειακές ανάγκες, με προτεραιότητα στην περιφερειακά σχεδιασμένη ανάπτυξη ΑΠΕ και τον επανασχεδιασμό των μετακινήσεων, την ένταξη της προστασίας του τοπίου με ιεραρχημένη αξιολόγηση και προστασία, και την προώθηση της συνεργατικότητας μέσω δικτυώσεων των δομών του χώρου. Για να επιτύχει τους παραπάνω στόχους χρησιμοποιεί - **όπως τις αναφέρει**- **«εμβληματικές δράσεις»**.

1.2 ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ - Χ.Ε. ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΦΩΚΙΔΑΣ

Η Χωρική Ενότητα (Χ.Ε.) Ευρύτερης Περιοχής Φωκίδας, εκτείνεται στο σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδας (Δήμοι Δελφών και Δωρίδος) και επιπλέον περιλαμβάνει και τη Δ.Ε. Αράχοβας. Έχει πληθυσμιακή δυναμική ≥ 40.000 κατ. περίπου. Η Χωρική Ενότητα, με κέντρο το δίκτυο Άμφισσα-Ιτέα-Δελφοί (οικισμός 5ου εθνικού επιπέδου και πόλος ειδικός διεθνής, δευτερεύων εθνικός και δευτερεύων περιφερειακός) και ειδικούς αναπτυξιακούς πόλους τους Δελφούς, το Γαλαξίδι και την Αράχωβα, εντάσσεται στον ευρύτερο αναπτυξιακό χώρο με τους ακόλουθους άξονες:

- α) Διαγώνιος άξονας Λαμίας – Ιτέα / Άμφισσα – Αντίρριο – Πάτρα (πρωτεύον αναπτυξιακός άξονας) και
- β) ΠΑΘΕ /Θήβα – Λιβαδειά – Ιτέα /Άμφισσα.

Η διασύνδεσή της (λειτουργική και αναπτυξιακή) είναι ιδιαιτέρως ισχυρή και διαρκώς αναβαθμιζόμενη με την έδρα της Περιφέρειας, Λαμία.

1.3 ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. ΤΗΣ ΠΣΕ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟ ΔΕΛΦΩΝ

Άξονας 1: Ισότιμη και ανταγωνιστική ένταξη της ΠΣΤΕ στον Διεθνή, Ευρωπαϊκό και Εθνικό χώρο.

- Αναβάθμιση του τμήματος του Διαγώνιου Οδικού Άξονα των ΔΕΔ-Μ «Λαμία – Άμφισσα – Ιτέα». Αναβάθμιση Ανώτερων Εκπαιδευτικών Δομών και Υποδομών.
- Προώθηση Μέγα Γεγονότων (Φεστιβάλ – Συνέδρια Πολιτισμού και Τεχνών) με κέντρο τους Δελφούς και σε δικτύωση με τις μεγάλης εμβέλειας υποδομές της ΠΣΤΕ (Συνεδριακά κέντρα-Χώρους αναψυχής, με υποδομές υποδοχής-Μουσεία-Θέατρα)

Άξονας 2: Ανασύνθεση, τόνωση και αναζωογόνηση της αστικής δυναμικής του περιφερειακού χώρου – Ενίσχυση αστικής διάστασης, συνεργασία πόλης-υπαίθρου.

- Προώθηση επιλεγμένων μελετών υποκείμενου σχεδιασμού ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ με προτεραιότητα και κατευθύνσεις ως ΠΠΧΣΑΑ.

Άξονας 3: Προώθηση δομών και υποδομών– Εκπαίδευσης Έρευνας / Τεχνολογίας / Καινοτομίας.

- Δίκτυα και Δομές διασύνδεσης (Clusters) Τεχνολογικών Δομών ΠΣΤΕ – ΕΜΠ / Πανεπιστημίων στους πόλους της Μεταλλουργικής Βιομηχανίας και προώθηση οργανωμένων υποδοχέων ανακύκλωσης και επανάχρησης scrap σ' αυτούς in situ.
- Δημιουργία δικτυακά συνδεδεμένων «έξυπνων» δομών Έρευνας/Τεχνολογίας και Καινοτομίας και θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων στους κύριους αστικούς πόλους της ΠΣΤΕ κατά προτίμηση με επανάχρηση υπαρχόντων κελυφών και οικιστικής γης, και συνδεδεμένες με τις εξειδικεύσεις τους.
- Ο χώρος, της Λαμίας και της Άμφισσας μπορούν να αποτελέσουν χώρους εξειδικευμένων Πανεπιστημιακών Σπουδών, τροφοδοτώντας, με ειδικά Ινστιτούτα για την διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος, το Καρπενήσι. Η ανάγκη Campus στην ύπαιθρο που προσφέρουν συνολικά υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατοίκησης, διασκέδασης, άθλησης, κοινωνικής ζωής σε προσιτές αξίες real estate και διαχείρισης γίνεται επιτακτική. (Χαρακτηριστικό παράδειγμα η πολιτική της πόλης του Παρισιού και η υποχρέωση της ανάπτυξης Campus εκτός του «ιστορικού» Quartier Latin). Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας προσφέρεται ιδιαίτερα με ελκυστικούς τόπους διεθνούς ελκτικότητας όπως η Ευρύτερη Περιοχή των Δελφών

Άξονας 4: Ειδική διαχείριση ευπαθών – ευάλωτων περιοχών και «ειδικών χωρικών συνόλων»

- Ολοκληρωμένη διαχείριση παραλιακού μετώπου Ιτέας (ανάπλαση - αισθητική αναβάθμιση – διατήρηση αξιόλογων τοποσήμων του ειδικού χωρικού συνόλου της λιμενικής και παρακείμενης ζώνης επεξεργασίας και αποθήκευσης Βωξίτη.
- Ολοκληρωμένη διαχείριση οικιστικής ανάπτυξης κυκλώματος οικισμών Χιονοδρομικού Παρνασσού.
- Ειδικό Πρόγραμμα προστασίας από οδική κυκλοφορία και φυσικές καταστροφές του Αρχαιολογικού Χώρου των Δελφών.

Άξονας 5: Οργάνωση, ενίσχυση και δικτύωση των παραγωγικών τομέων με οικονομία αλλαγής χρήσεων και μετακινήσεων.

- Δημιουργία προτύπων φυσικών κτηνοτροφικών πάρκων στους ορεινούς χώρους.
- Συμπλήρωση ελλειπουσών εγκαταστάσεων για την ολοκληρωμένη διαχείριση της παραγωγής και διάθεσης προϊόντων ζωικής παραγωγής και αλιείας (σφαγεία-ιχθυόσκαλες).

Άξονας 6: Ολοκληρωμένη χωρικά και τομεακά προστασία / ανάδειξη του περιβάλλοντος σε παράγοντα ανάπτυξης.

- Ενιαίο Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα και Σχέδιο Οίτης –Γκιώνας – Βαρδουσιών για τη διαχείριση προστατευόμενων δασών και δασικών τοπίων – Προστασία της μεταλλευτικής δραστηριότητας –Ανακύκλωση απορριμμάτων βωξίτη/Αποκατάσταση τοπίων – Εναλλακτικός τουρισμός

- Ολοκλήρωση των Έργων Προστασίας Περιβάλλοντος (Αποβλήτων – Απορριμμάτων)
- Άξονας 7: Τουρισμός – Φύση και Πολιτισμός**

- Μετατροπή του Λιμένα της Ιτέας ως Λιμένα- Πύλη κρουαζιέρας Διεθνούς εμβέλειας.
- Αναζωογόνηση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Δελφών in situ για προώθηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων και προϊόντων (Φεστιβάλ, Πολιτιστικές εκδηλώσεις κ.λ.π).
- Προώθηση περιπατητικών ή οδικών ή μεικτών «πολιτιστικών διαδρομών τοπίου» που θα διασυνδέουν τους μεγάλους πολιτιστικούς πόλους με διαδρομές αξιόλογων προστατευόμενων αισθητικά από την αλλοίωση τοπίων με δράσεις όπως: – Μελέτη και υλοποίηση σηματοδότησεων Διαδρομής «Καδμεία / Μουσείο Θήβας-Κουιάδα Μουσών- Όσιος Λουκάς – Άσπρα Σπίτια / Πρότυπος Βιομηχανικός Οικισμός Δοξιάδη - Δελφοί – Γαλαξίδι».
- Διασύνδεση Χιονοδρομικού τουρισμού –Λουτροπόλεων στις περιοχές Παρνασσού – Τυμφρηστού με το δικτύου Καμένων Βούρλων-Θερμοπυλών –Υπάτης-Πλατύστομου.
- Προώθηση δικτύων συνεργασίας στα πλαίσια της Μακροπεριφέρειας Ιονίου-Αδριατικής και Χώρου Συνεργασίας Μεσογείου μέσω των προγραμμάτων Intereg και των Μέσων Ευρωπαϊκής Γειτονίας σε θέματα διαχείρισης θαλάσσιου περιβάλλοντος.
- Προώθηση συνεργασιών με Δυτική Ελλάδα και Πελοπόννησο για τη διαχείριση του Κορινθιακού και την υλοποίηση Δικτύου Πολιτιστικών Διαδρομών Διεθνούς Εμβέλειας.
- Προώθηση ενός προγράμματος Partenariat (Δικτύου αλληλεγγύης και συνεργασίας) στην παράκτια Μεσόγειο με Κέντρο τους Δελφούς και μέλη τους φορείς (κρατικούς και περιφερειακούς φορείς προστασίας, διαχείρισης και προγραμματισμού) των «τοπίων» UNESCO και Συμβουλίου της Ευρώπης πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς ως συνέχεια/εφαρμογή του προγράμματος Intereg Archimed II «Το Περιβάλλον ως παράγων ανάπτυξης» και σε εφαρμογή της Κοινοτικής Μεσογειακής Πολιτικής. Το πρόγραμμα μπορεί να περιλάβει εύκολες για ωρίμανση δράσεις όπως: Με πρωτοβουλία (leader) το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δελφών διερεύνηση και δημιουργία Δικτύου Φορέων, Οργάνωση συνεδρίου ίδρυσης και Συμπόσιο με στόχο τον εντοπισμό των «τοπίων» για ανάδειξη – διατήρηση και προστασία μιας κοινής μεσογειακής κληρονομιάς ως «τόπων ειρήνης και μεσογειακού πολιτισμού» στο Κέντρο Δελφών στους Δελφούς, με παράλληλη Οργάνωση Φεστιβάλ Θεάτρου σε θέατρα / χώρους της Ευρύτερης περιοχής των Δελφών και άλλων παρόμοιων χώρων του Δικτύου.

1.4 ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΠΠΧΣΑΑ ΣΤΗΝ ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΦΩΚΙΔΑΣ

Γενική αναπτυξιακή φυσιογνωμία

Η Χωρική Ενότητα, με αστικό χαρακτήρα και ελκτικές δυνατότητες κατοίκησης, οργανώνεται σε πολιτιστικό και μορφωτικό κέντρο, με επίκεντρο τις δυνατότητες του διεθνούς εμβέλειας χώρου των Δελφών και του Δελφικού Τοπίου σε συνδυασμό με τους παραδοσιακούς οικισμούς και ιστορικά κέντρα της περιοχής. Ειδικότερα εξειδικεύεται ως ακολούθως:

- Εθνικής εμβέλειας διοικητικό κέντρο τουρισμού
- Ευρωπαϊκό πολιτιστικό κέντρο Δελφών
- Ως κόμβος θαλάσσιου τουρισμού – Κρουαζιέρας (λιμάνι Ιτέας)
- Στο στρατηγικό τομέα της εξόρυξης του Βωξίτη

- Στον τουρισμό με επίκεντρο τους Δελφούς, τις χιονοδρομικές εγκαταστάσεις του Παρνασσού, σε άμεση συνεργασία με την εξειδικευμένη τουριστική πόλη της Αράχοβας, όσο στον ευρύτερο χώρο της ορεινής Γκιώνας και των Βαρδουσίων και των ακτών τους στον Κορινθιακό Κόλπο, σε συνεργασία με το δίκτυο Λιδορίκι – Ερατεινή και το Γαλαξίδι.

Σε περιφερειακό επίπεδο ως:

- Γεωργο-κτηνοτοφική περιοχή με σημαντικά προϊόντα.

Οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας

Η τουριστική δραστηριότητα της Χωρικής Ενότητας Φωκίδας προτείνεται να οργανωθεί με επίκεντρο τους ακόλουθους πόρους:

- Αρχαιολογικός Χώρος Δελφών – Δελφικό Τοπίο (UNESCO): Ο πολιτιστικός πόλος/πόρος υποστηρίζεται από τις τουριστικές υποδομές της Άμφισσας, της Αράχοβας, της Ιτέας και του Γαλαξιδίου. Για την προστασία του εν λόγω μνημείου, λαμβάνονται ειδικά μέτρα για το τοπίο της ευρύτερης περιοχής, καθώς και για τη βελτίωση της προσβασιμότητας. Το μνημείο διασυνδέεται με τους λοιπούς πολιτιστικούς πόλους εντός της Χωρικής Ενότητας, καθώς και με την Ι.Μ. Οσίου Λουκά (το έτερο Μνημείο της UNESCO), καθώς και με τις τουριστικές δραστηριότητες και διαδρομές στους εγγύς ορεινούς όγκους (Παρνασσός, Γκιώνα κλπ).

- Άμφισσα: ως έδρα της Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδας δύναται να αναπτύξει αστικό τουρισμό, υποστηρίζοντας κυρίως τον Πολιτιστικό Πόλο των Δελφών, καθώς και τις τουριστικές δραστηριότητες των εγγύς ορεινών όγκων (Παρνασσός και Γκιώνα), αλλά και το σύμπλεγμα Λιδορίκι- Λίμνη Μόρνου.

- Ορεινός όγκος Παρνασσού Αράχωβα – Πολύδροσος – Γραβιά - Αμφίκλεια: Περιλαμβάνει και το Χιονοδρομικό Κέντρο Παρνασσού, το οποίο υπάγεται στους πόλους εντατικής ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού και εντάσσεται στις αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές. Στον ορεινό χώρο του Παρνασσού προωθούνται επίσης οι οικοτουριστικές και ορεινές δραστηριότητες τις οποίες υποστηρίζουν με τις υποδομές τους κυρίως οι οικισμοί Αράχωβα, Πολύδροσος, Γραβιά και Αμφίκλεια (στη Φθιώτιδα – Χωρική Ενότητα Λοκρίδας). Η τουριστική ανάπτυξη επιλέγεται να ελεγχθεί και αναβαθμιστεί στην Αράχωβα και να ενδυναμωθεί/διοχετευτεί στις ανατολικές πλαγιές του Παρνασσού (κυρίως στις Π.Ε. Βοιωτίας και Φθιώτιδας). Οι εγκαταλελειμμένοι οικισμοί όπως ορίζονται από το ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, προστατεύονται, ενώ στον υπόλοιπο ορεινό χώρο του Παρνασσού επιτρέπονται οι μικρές αγροτουριστικές μονάδες.

- Λιδορίκι – Λίμνη Μόρνου: Το Λιδορίκι προωθείται ως ορεινό τουριστικό κέντρο στην ευρύτερη περιοχή της Τεχνητής Λίμνης Μόρνου. Στην ευρύτερη περιοχή προωθούνται συνδυαστικά ο οικοτουρισμός και ο ορεινός τουρισμός, σε διασύνδεση και με τους λοιπούς τουριστικούς πόρους της Χωρικής Ενότητας (Δελφοί κλπ) και ιδίως αυτών στις ακτές.

- Ιτέα – Γαλαξίδι: Πρόκειται για σημαντικής αξίας παραθαλάσσια ημι-αστικά κέντρα στα οποία προωθείται η ανάπτυξη παραθαλάσσιου τουρισμού πολυτελείας. Ειδικά στην Ιτέα, προτείνεται η αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών και των τουριστικών καταλυμάτων και εξυπηρετήσεων (ιδίως στις μεταφορές) για τη φιλοξενία κρουαζιερόπλοιων, σε διασύνδεση με τον Αρχαιολογικό Χώρο των Δελφών των Θερμοπυλών και του Οσίου Λουκά.

- Λοιπός παράκτιος χώρος: Σύμφωνα με τα κριτήρια του ΕΠΧΣΑΑ κατατάσσεται στις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές. Προτείνεται η ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας κυρίως μέσω οργανωμένων υποδοχέων ή σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, έναντι μεμονωμένων χωροθετήσεων σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό.

- Τριζόνια: Το ιδιόμορφο νησί Τριζόνια διατηρεί την τουριστική του δραστηριότητα

- Αγροτικός χώρος – Ενδοχώρα: Προτεραιότητα δίνεται στις αγροτικές δραστηριότητες.

Οργάνωση των ΑΠΕ

Στη χωρική ενότητα Άμφισσας – Ευρύτερη Περιοχή, παρατηρούνται κυρίως συγκεντρώσεις ΑΣΠΗΕ με σύνδεση στο ηπειρωτικό σύστημα διασύνδεσης λόγω του σημαντικού αιολικού δυναμικού που παρατηρείται. Η εγγύτητα της περιοχής στο ΚΥΤ Διστόμου καθώς και η ύπαρξη γραμμών ΥΥΤ και ΥΤ την καθιστούν περιοχή σημαντικής ανάπτυξης έργων ΑΠΕ, εντός ΠΑΠ. Η σημαντικότητα του Δελφικού τοπίου και η προστασία του είναι κομβικής σημασίας και ο νόμος έχει θεσπίσει αυστηρά κριτήρια τα οποία εφαρμόζονται στην περιοχή. Η εγκατάσταση των έργων ΑΠΕ έχει γίνει βόρεια και δυτικά του Γαλαξιδίου και η ανάπτυξη συνεχίζει προς το Λιδορίκι. Προτείνεται η συνέχιση, επέκταση και ενίσχυση εγκατάστασης έργων ΑΠΕ (ΑΠ κυρίως) βόρεια και εκτός της παράκτιας ζώνης Ναυπάκτου – Γαλαξιδίου με εξαίρεση τις περιοχές προστασίας του Γαλαξιδίου, καθώς και η προώθηση της διαδικασίας *repowering* για τα έργα που κλείνουν εμπορική λειτουργία το 2028-2030, όπως προτείνεται στο σχετικό κεφάλαιο του ΠΠΧΣΑΑ. Προτείνεται η ανάπτυξη Δικτύων ΥΤ ώστε να εκμεταλλεύεται επαρκέστερα το σημαντικό αιολικό δυναμικό που απαντάται.

2. ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ

Ο όλος σχεδιασμός θα πρέπει να υλοποιηθεί στη βάση ενός γενικού παραγωγικού μοντέλου ανάπτυξης του Δήμου Δελφών. Η σταθερότητα, η βιωσιμότητα και η αειφορία του εξαρτάται από το εάν αυτό οικοδομηθεί στη βάση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής, στηριζόμενο στους τρεις βασικούς πυλώνες της αειφόρου ανάπτυξης: Περιβάλλον, Κοινωνία, Οικονομία. Το σύνολο των σχεδιαζόμενων δράσεων θα πρέπει να υλοποιείται με γνώμονα την ισόρροπη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη με την ταυτόχρονη προστασία του περιβάλλοντος.

Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Δήμου Δελφών συνίστανται κυρίως στην ποιοτική αγροκτηνοτροφική παραγωγή (συμπεριλαμβανόμενης της αλιείας, της μελισσοκομίας κ.λπ.) και τον τουρισμό.

Τα ιδιαίτερα τοπικά χαρακτηριστικά και η ποικιλία, το πλήθος και η πυκνότητα των στοιχείων τουριστικού ενδιαφέροντος που διαθέτει ο Δήμος Δελφών παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον. Τουρισμός, με κυρίαρχο στοιχείο τον αρχαιολογικό χώρο των Δελφών, με το προστατευόμενο Δελφικό Τοπίο (πεδιάδα Άμφισσας – Δελφών – κόλπος Ιτέας), μέρος της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, καθορισμένες ζώνες Natura 2000 στις περιοχές της ανατολικής Γκιώνας, του δυτικού Παρνασσού και δυτικά της Ιτέας, στους πρόποδες της νότιας απόληξης της Γκιώνας, της παράκτιας περιοχής που αρχίζει από το Γαλαξίδι και συνεχίζει δυτικά κατά μήκος της ακτής του Κορινθιακού Κόλπου, έως τις εκβολές του Μόρνου. Εξαιρετικές διαδρομές ιδιαίτερων φυσικών και ιστορικών τοπίων. Αστικός Τουρισμός στην πόλη της Άμφισσας με την ανάπτυξη ειδικών διαδρομών (ακρόπολη, συνοικία Χάρμαινας, σύνδεση λοιπών χώρων και σημείων αρχαιολογικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος), λιμάνι Ιτέας, Αρχαίο Μονοπάτι της Κίρρας, χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού, Γαλαξίδι.

Η αγροκτηνοτροφική παραγωγή της περιοχής έχει σαν βάση αναφοράς τον επίσημα χαρακτηρισμένο και Παραδοσιακό Ελαιώνα της κοιλάδας της Άμφισσας και των Δελφών (μνημείο UNESCO). Ο τρόπος που ούτως η άλλως γίνεται η καλλιέργεια του μεγαλύτερου μέρους του ελαιώνα αλλά και των άλλων προϊόντων είναι ο παραδοσιακός, που ταυτίζεται σε μεγάλο βαθμό με τις σύγχρονα αποκαλούμενες μεθόδους βιολογικής καλλιέργειας χωρίς όμως να έχουν λάβει τα προϊόντα αυτά τις ανάλογες πιστοποιήσεις οπότε να αποδίδουν και την ανάλογη υπεραξία. Η πιστοποίηση και τυποποίηση των παραγόμενων προϊόντων μέσω της ανάπτυξης π.χ. ενός Συμφώνου Ποιότητας που θα καταλήξει και σε Πιστοποίηση Ονομασίας Προέλευσης – Προϊόντα Π.Ο.Π., το οποίο μπορεί να επεκταθεί πέραν των

προϊόντων ελιάς (ελαιόλαδο, επιτραπέζια ελιά κ.λπ.) και σε άλλα αγροκτηνοτροφικά προϊόντα (π.χ. μέλι, γάλα, φέτα κ.λπ.), με το BRAND NAME των Δελφών, κρίνεται απαραίτητο.

Ο σχεδιασμός και η οργάνωση της ανάπτυξης του Τουριστικού Προϊόντος του Δήμου Δελφών, ώστε να περιλαμβάνει τον συνδυασμό και την αλληλοϋποστήριξη με την τοπική ποιοτική αγροκτηνοτροφική παραγωγή, θα προσφέρει στον κλάδο ισχυρή στήριξη. Η αρχική, επί τόπου κατανάλωση, προβολή και προώθηση στο καταναλωτικό κοινό της διεθνούς αγοράς των προϊόντων, με την αντίστοιχη υπεραξία υψηλής ποιότητας, θα υποστηρίξει δράσεις τυποποίησης και εξαγωγής των τοπικών προϊόντων. Μεσοπρόθεσμα, η δραστηριότητα έχει τη δυναμική εξέλιξης σε αυτοτελή ισχυρό παραγωγικό κλάδο, εφάμιλλο σε θέσεις εργασίας και τελικό οικονομικό παραγόμενο αποτέλεσμα με τον Τουρισμό, με πλήρη και αειφόρο συνύπαρξη και αλληλοϋποστήριξη των δύο κλάδων.

Το προτεινόμενο μοντέλο ανάπτυξης, που βασίζεται στον Ποιοτικό Τουρισμό και τα ποιοτικά προϊόντα, θα αποτελέσει τη βάση για την εκκίνηση νέων ή επανεκκίνηση δραστηριοτήτων ικανών να συμβάλλουν στην περεταίρω οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της περιοχής (δημιουργία πανεπιστημιακών campus εξειδικευμένων Πανεπιστημιακών Σπουδών, ανάπτυξη τουριστικών υποδομών, ανάπτυξη κλάδων οικοδομής και real estate κ.λπ.).

Στον Δήμο Δελφών, υπάρχουν ήδη και οι κλάδοι της εξόρυξης βωξίτη, των ΑΠΕ και των ιχθυοκαλλιεργειών. Οι εν λόγω δραστηριότητες μπορούν να συνυπάρξουν στο προαναφερόμενο παραγωγικό μοντέλο του Δήμου Δελφών, με την προϋπόθεση ότι θα αναπτυχθούν σε ειδικούς θύλακες σαφώς σχεδιασμένους, οριοθετημένους και περιορισμένους στις υφιστάμενες θέσεις δραστηριοποίησής τους με τάσεις περεταίρω περιορισμού τους, ή μετεγκατάστασής τους όπου απαιτείται (π.χ. πιθανή μετεγκατάσταση των μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών λόγω των αποβλήτων και της επιβάρυνσης της περιοχής που προκαλούν). Ο κάθε κλάδος, από τους προαναφερόμενους, έχει τη δική του συνεισφορά στην τοπική οικονομία με μικρότερη (μηδενικές θέσεις εργασίας) αυτή των ΑΠΕ. Οι άλλοι δύο κλάδοι (εξόρυξη βωξίτη και ιχθυοκαλλιέργειες) έχουν καταγεγραμμένη συγκεκριμένη αναπτυξιακή διαδρομή -επί σειρά ετών- και σύμφωνα με αυτή, έχουν περιορισμένη δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης. Είναι σημαντική, βέβαια, η διατήρηση των κλάδων αυτών, αλλά όπως προαναφέρθηκε η ανάπτυξή τους θα πρέπει να γίνεται σχεδιασμένα και εντοπισμένα και σε καμία περίπτωση εκτατικά στο σύνολο της επικράτειας του Δήμου. Ο τρόπος και οι θέσεις (θύλακες) που θα αναπτυχθούν οι εν λόγω δραστηριότητες θα πρέπει να σχεδιαστούν προσεκτικά και επιστημονικά τεκμηριωμένα, ώστε το συνολικό ισοζύγιο συνύπαρξης συγκρουόμενων ή ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων (συνυπολογίζοντας την αειφορία) να είναι το βέλτιστο θετικό για την τοπική κοινωνία και οικονομία. Οι συγκεκριμένοι κλάδοι (εξόρυξη βωξίτη, ιχθυοκαλλιεργειών και ΑΠΕ) ούτως ή άλλως δεν απαγορεύονται μέσα στις τουριστικές περιοχές αλλά απαιτείται ο καθορισμός όρων και κανόνων για το πώς θα ασκούνται αλλά και για το πώς ενδεχομένως οι υφιστάμενες δραστηριότητες των κλάδων αυτών θα πρέπει να προσαρμοστούν (επισκευές, εκσυγχρονισμοί κ.λπ.).

Απαιτείται χωρική συνέχεια για την ουσιαστική ολοκλήρωση του τουρισμού και της αγροκτηνοτροφικής παραγωγής (η χωρική ολοκλήρωση του τουρισμού -ως δραστηριότητα- είναι άλλωστε παγκόσμια), και προκειμένου να συμβεί αυτό θα πρέπει οι λοιπές δραστηριότητες (εξόρυξη, ιχθυοκαλλιέργειες, ΑΠΕ) να λειτουργούν συμπληρωματικά (με τον περιορισμένο σχεδιασμό σε θύλακες) ως προς τις βασικές και όχι ανταγωνιστικές (κάτι που θα συμβεί εάν αναπτύσσονται εκτατικά και είναι κυρίαρχες).

3. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ο όλος σχεδιασμός θα πρέπει να επαναπροσδιοριστεί στη βάση των όσων αναπτύχθηκαν προηγούμενα για το προτεινόμενο παραγωγικό μοντέλο ανάπτυξης του Δήμου Δελφών. Ως εκ τούτου θα πρέπει να επαναδιατυπωθούν στο σύνολό τους οι επιμέρους προτάσεις και να υπάρξει και αντίστοιχη απεικόνιση στους σχετικούς χάρτες για τις κύριες δραστηριότητες του τουρισμού και της αγροκτηνοτροφικής παραγωγής της (συμπεριλαμβανομένης της αλιείας, της μελισσοκομίας κ.λπ.) αφενός, και αφετέρου οι προτάσεις για τις δευτερεύουσες δραστηριότητες της μεταλλευτικής δραστηριότητας, των ιχθυοκαλλιεργειών και των ΑΠΕ, οι οποίες δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να αποτελούν κυρίαρχη δραστηριότητα του αναπτυξιακού μοντέλου της περιοχής.

Πιο συγκεκριμένα, για τις δευτερεύουσες δραστηριότητες επισημαίνουμε τα εξής:

α) Μεταλλευτική Δραστηριότητα

- *Να μην είναι η μεταλλεία κυρίαρχη δραστηριότητα έναντι οποιασδήποτε άλλης. Οφείλει να είναι ισότιμη με τις άλλες.*
- *Να αναπτύσσεται σε ειδικούς θύλακες σαφώς σχεδιασμένους, οριοθετημένους και περιορισμένους στις υφιστάμενες θέσεις δραστηριοποίησής της με τάσεις περεταίρω περιορισμού της, ή μετεγκατάστασής της όπου απαιτείται.*
- *Να γίνει χωροθέτηση της μεταλλείας εκεί όπου δε θα καταστρέφονται:*
 - α. δάση και δασικές εκτάσεις,*
 - β. γεωργικές εκτάσεις, και ειδικότερα τον ελαιώνα της Άμφισσας που αποτελεί μέρος του Δελφικού Τοπίου και προστατεύεται από την UNESCO και αποτελεί το μεγαλύτερο ενιαίο δάσος ελιάς στη Μεσόγειο.*
 - γ. η κτηνοτροφία, η μελισσοκομία*
 - δ. ο τουρισμός*
 - ε. η αισθητική του Τοπίου και δεν θα προκαλείται οπτική όχληση (κυρίως από τους οικισμούς και το δελφικό τοπίο). Αναφορά (1. «3.8 Προσδιορισμός και Ειδική Διαχείριση Τοπίων. Προτείνονται οι παρακάτω «Ζώνες Τοπίου» για τις οποίες δίδονται γενικές κατευθύνσεις προστασίας: Α. ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΞΙΑΣ ΖΩΝΕΣ ΤΟΠΙΟΥ: Ως διεθνούς αξίας χαρακτηρίζονται οι παρακάτω ζώνες τοπίου: 2. Πεδιάδα Άμφισσας – Δελφών – Κόλπος Ιτέας»..... Γ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΖΩΝΕΣ ΤΟΠΙΟΥ: Ως περιφερειακής και εθνικής αξίας χαρακτηρίζονται οι παρακάτω ζώνες τοπίου:..... 8. Κόλπος Γαλαξιδίου – Ακτές Φωκίδας»)*
- *Να μην γίνονται επιφανειακές εξορύξεις, αλλά υπόγειες εξορύξεις μόνο έπειτα από ολοκληρωμένες μελέτες υπεδάφους, υπογείων υδάτων και σεισμικότητας της περιοχής.*

- Να γίνεται αποκατάσταση των εγκαταλελειμμένων ορυχείων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία
- Να γίνεται αυστηρός Έλεγχος των υπαρχουσών εξορύξεων για την τήρηση των ΜΠΕ και την πραγματοποίησή τους εντός των αδειοδοτημένων περιοχών.

β) Ιχθυοκαλλιέργειες

- Να μην χωροθετηθούν νέες μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας και να μην επεκταθούν οι υφιστάμενες.
- Να μετακινηθούν οι υφιστάμενες μέσα στην ίδια ΠΑΥ ώστε να αποκατασταθεί το θαλάσσιο οικοσύστημα από την επιβάρυνση που έχει υποστεί έως σήμερα από τη μη μετακίνησή τους.

γ) Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

- Να αναπτύσσονται σε ειδικούς θύλακες σαφώς σχεδιασμένους, οριοθετημένους και περιορισμένους στις υφιστάμενες θέσεις δραστηριοποίησής τους με πιθανές τάσεις περεταίρω περιορισμού.
- Στροφή σε νέες μορφές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας πέραν των υφιστάμενων που αφορούν κυρίως σε αιολικά και φωτοβολταϊκά πάρκα, όπως είναι η γεωθερμία, η βιομάζα (παραπροϊόντα ελιάς – κλαδέματα, πυρήνας κ.λπ.), μικρά υδροηλεκτρικά εργοστάσια κ.λπ.

Σε όλο το εύρος της μελέτης (τόσο στην Πρόταση όσο και στο τεύχος της ΣΜΠΕ) παρατηρείται σειρά αντιφάσεων που πρέπει να διορθωθούν (π.χ. στον Πίνακα της σελ. 190 της Πρότασης οι οικισμοί της Άμφισσας, της Ιτέας, των Δελφών και του Γαλαξιδίου εμφανίζονται ως προορισμοί αστικού τουρισμού, αλλά δεν εμφανίζονται στην αντίστοιχη παράγραφο της σελ. 187 όπου γίνεται η ανάλυση του Αστικού Τουρισμού). Επίσης, όσα αναφέρονται στις σελ. 199-200 του τεύχους ΠΡΟΤΑΣΗ, με τίτλο «Χ.Ε. Ευρύτερης Περιοχής Φωκίδας» που εντάσσεται στην ενότητα Β.1.1.δ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΠΠΧΣΑΑ, Β.1.1.Δ.1 Χωρικές ενότητες, είναι σε πολλά σημεία σε αντίθεση με τις κατευθύνσεις και το σχεδιασμό που προτείνεται και περιγράφεται στις προηγούμενες ενότητες με ενδεικτικές επισημάνσεις στις σελ. 117-120, 122-126, 128-130, 132, 135, 137, 149, 154, 156, 158, 162-165, 170, 174-179, 181, 185-190, 215-218.

Αν και δεν αποτελεί αντικείμενο διαβούλευσης της Επιτροπής του Δήμου Δελφών, θα πρέπει να αναφερθεί ότι απουσιάζουν από την μελέτη ουσιώδης αναφορές για το Δήμο Δωρίδος. Δεδομένου, όμως, ότι Δήμοι Δελφών και Δωρίδος συνυπάρχουν στην ίδια Χωρική Ενότητα, η δυναμική της οποίας εξαρτάται και από τους δύο, θα πρέπει να επανεξεταστούν και να αναδειχθούν οι προοπτικές και οι δυνατότητες τόσο της ορεινής όσο και της παραθαλάσσιας Δωρίδας.

Επίσης, θα πρέπει να τονιστεί ότι το κατά κεφαλήν εισόδημα των κατοίκων της Αν. Στερεάς εμφανίζεται πλασματικά αυξημένο, μιας και συνυπολογίζεται σε αυτό, η βιομηχανική δραστηριότητα και τα οικονομικά στοιχεία της περιοχής των Οиноφύτων, η οποία κατά 80% αφορά την Περιφέρεια Αττικής και όχι της Στερεάς. Πρόκειται στην ουσία για μια δραστηριότητα που έχει εγκατασταθεί και αναπτυχθεί στην ευρύτερη περιοχή των Οиноφύτων λόγω αναπτυξιακών κινήτρων αντίστοιχων νόμων προηγούμενων ετών, που πλασματικά όμως συγκαταλέγεται στην αύξηση του ΑΕΠ της Στερεάς Ελλάδας, μιας και κατ' ουσία αποτελεί δραστηριότητα του Νομού Αττικής. Αποτέλεσμα, αυτής της διαδικασίας είναι η εσφαλμένη και άδικη χρηματοδότηση της Στερεάς από τα Ευρωπαϊκά προγράμματα σε ποσοστό 50%.

Στα θετικά που αναλύονται στην εν λόγω μελέτη (τόσο στην Πρόταση όσο και στο τεύχος της ΣΜΠΕ) και τα οποία θα αποτελέσουν την κινητήρια δύναμη της περιοχής, συγκαταλέγονται τα εξής:

- Η Αναβάθμιση του τμήματος του Διαγώνιου Οδικού Άξονα των ΔΕΔ-Μ «Λαμία – Άμφισσα – Ιτέα»
- Η Μετατροπή του Λιμένα της Ιτέας ως Λιμένα- Πύλη κρουαζιέρας Διεθνούς εμβέλειας, η οποία όμως θα πρέπει να συνδυαστεί με τη δημιουργία ανάλογων υποστηρικτικών υποδομών παροχής υπηρεσιών, ώστε να είναι η κρουαζιέρα επωφελής για την τοπική οικονομία.
- Η αναγνώριση της ανάγκης ανάπτυξης ενός αστικού τριγώνου (Άμφισσα – Ιτέα – Δελφοί) που θα προσδώσει στην περιοχή μια νέα δυναμική.

Στις γενικές παρατηρήσεις που θέτουμε και επιχειρούμε να τις διορθώσουμε ακολουθώντας τη δομή της μελέτης συγκαταλέγονται οι εξής:

- **Ο ελαιώνας της Άμφισσας** αντιμετωπίζεται με ελάχιστες αναφορές ως τοπίο και καθόλου ως παραγωγική δραστηριότητα. Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά αναφέρουμε τα εξής:

Ο ελαιώνας της Άμφισσας αποτελεί μέρος του Δελφικού Τοπίου, είναι χαρακτηρισμένος ως παραδοσιακός, προστατεύεται από ειδικές διατάξεις και η καλλιέργειά του γίνεται με μέσα που δεν αλλοιώνουν την παραδοσιακή του φυσιογνωμία. Θεωρείται ο αρχαιότερος ελαιώνας της Ελλάδας και ο αρχαιότερος οργανωμένος. Τοποθετείται στην εποχή του Παισανία. Τα πρώτα ελαιόδεντρά του φυτεύτηκαν από τους Πελασγούς και η καλλιέργειά τους συνεχίστηκε από τους Αιολείς. Επί ενετοκρατίας (1240) η καλλιέργειά του εντατικοποιήθηκε. Το 1824 δόθηκε ως ενέχυρο στην Αγγλία για το δάνειο που λάβαμε. Είναι ο μεγαλύτερος ενιαίος στη χώρα μας. Από τους Δελφούς μέχρι την Κίρρα και από τον Ελαιώνα μέχρι την Ερατεινή περίπου 1.200.000 ρίζες ελιάς δίνουν ένα από τα ομορφότερα δείγματα της ελληνικής φύσης. Έχει χαρακτηριστεί από τον καθηγητή του Τομέα Οικολογίας του ΑΠΘ κο Ν. Μάργαρη ως **το μεγαλύτερο μεσογειακό δάσος ελιάς**.

Εντάσσεται στη Σύμβαση για την Προστασία του Τοπίου ως μέρος του Δελφικού Τοπίου και μνημείο της UNESCO. Αποτελεί ταυτόχρονα μέρος ενός δεύτερου μνημείου της UNESCO του «δρόμου της ελιάς» που είναι το δεύτερο αναγνωρισμένο παγκόσμιο μονοπάτι μετά το «δρόμο του μεταξιού». Έχει αυτοτελή πολιτιστική οντότητα ως ζωντανό ανθρώπινο έργο-καλλιέργεια.

Ο συνδυασμός των προϊόντων του ελαιώνα με το χαρακτηρισμό του ως «Παραδοσιακός» και ταυτόχρονα μέρος του Δελφικού Τοπίου-μνημείου της UNESCO, στα πλαίσια του μοντέλου ανάπτυξης Αγροτική παραγωγή –ποιοτικός τουρισμός μπορεί να πολλαπλασιάσει τις θέσεις εργασίας και την οικονομική του απόδοση καθιστώντας τον κορυφαίο παραγωγικό κλάδο παράλληλα με τον τουρισμό.

Η παραγωγικότητα του ελαιώνα αναδεικνύεται από το γεγονός ότι αποτέλεσε ενέχυρο για το δανεισμό του Ελληνικού κράτους το 1824. Η βρώσιμη ελιά Άμφισσας έχει χαρακτηριστεί ως προϊόν ΠΟΠ, (ΦΕΚ 24 Β'/18-1-1994).

- **Η αντιμετώπιση των παράλιων ολόκληρου του Κορινθιακού θα έπρεπε να αποτελεί βασικό στόχο** και να μην αντιμετωπίζονται σημειακά και αποσπασματικά.
- **Η ζώνη Αστικών δραστηριοτήτων μεταξύ Άμφισσας, Ιτέας και Δελφών, όπως αυτή αποτυπώνεται στον χάρτη Π.1 “Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης” σελ. 42, φαίνεται να ταυτίζεται με την Ζώνη Προστασίας του Δελφικού Τοπίου.** Θα πρέπει οι ζώνες αστικών δραστηριοτήτων να περιοριστούν κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην έρχονται σε σύγκρουση με άλλες χρήσεις (γεωργία, προστατευόμενες περιοχές, περιοχές ειδικού φυσικού κάλλους κ.λπ.) τις οποίες θα πρέπει να διαφυλάξουμε.
- **Το ΒΙΟ.ΠΑ της Άμφισσας παρουσιάζεται υποβαθμισμένο** χωρίς αναφορές σε αυτό.
- **Οι ορεινοί όγκοι της Φωκίδας, οι οποίοι αποτελούν το σύνολο των ορεινών όγκο όλης της Περιφέρειας, αναλύονται ελάχιστα και μόνο αποσπασματικά.** Απουσιάζει ένα ενιαίο σχέδιο αντιμετώπισή τους, ενώ δεν προτείνονται καν ως Περιφερειακά Πάρκα Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (μια από τις εμβληματικές δράσεις που χρησιμοποιούν στη μελέτη), ούτε στα πλαίσια του φυσιολατρικού τουρισμού και των φυσιολατρικών διαδρομών. Προτείνεται η ανακήρυξη Εθνικού Πάρκου Βαρδουσίων – Οίτης – Γκιώνας για την προστασία από τις υφιστάμενες δραστηριότητες.
- Ενώ η μελέτη, ενσωματώνει χωρικά την Δ.Ε. Αράχωβας στην Χωρική Ενότητα της Φωκίδας, συνδέει το Χιονοδρομικό κέντρο του Παρνασσού αποκλειστικά και μόνο με την Αράχωβα. **Απαιτείται ειδική ανάλυση της ενότητας Γραβιάς – Πολύδροσο – Επτάλοφος –Χιονοδρομικό Παρνασσού – Αράχωβα – Δελφοί Δελφοί – Ιτέα – Κίρρα – Γαλαξίδι στη μελέτη, ως προς την εξάρτησή της από το χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού.**
- **Στις θαλάσσιες μεταφορές μπορεί να προστεθεί η σύνδεσή της περιφέρειες με δίκτυα διαδρομών υδροπλάνων σε Ερατεινή-Ιτέα-Αντίκυρα-Θίσβη-Στυλίδα-Μαρμάρι-Αλιβέρι-Κύμη-Αιδηψώ-Λίμνη-Σκύρος.** Η εν λόγω δραστηριότητα θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε συνάρτηση με σχετική μελέτη για το εάν θα επηρεαστεί το οικοσύστημα και κυρίως τα κητώδη που ζουν σε αυτό, των οποίων η παρουσία στον Κορινθιακό κόλπο αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο.
- Στην Πρόληψη ρύπανσης του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος να προστεθεί **η δράση των ιχθυοκαλλιεργειών, της μεταφοράς του βωξίτη, των ελαιολιπών και της επεξεργασίας του αλουμινίου στον Κορινθιακό.**
- Στις εμβληματικές δράσεις των διαδρομών να προστεθεί και να κυριαρχήσει αυτή του **αρχαίου μονοπατιού Κωρύκειον Άντρο Παρνασσού – Δελφοί – Κίρρα (μέσα από τον Ελαιώνα της Άμφισσας – Δελφικό Τοπίο – Unesco).**
- Στους Ιστορικούς Τόπους να προστεθεί η διαδρομή- δίκτυο που θα δημιουργηθεί από την **ανάδειξη των Δρόμων του ' 21** δε όλη της περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.
- Στους Εσωτερικού-Ειδικούς αερολιμένες να προστεθεί **το ελικοδρόμιο των Δελφών.**

- Στα κέντρα διεθνών αγώνων να προστεθεί η **κωπηλασία στον Μόρνο, τα OPTIMUS και τα αλεξίπτωτα πλαιγιάς (Παραπέντε)**.
- Στις εμβληματικές δράσεις του **Θερμαλισμού** να προστεθεί ως βασικός άξονας ανάπτυξης η αξιοποίηση της **ιαματικής πηγής της Κίρρας** ως ιδιαίτερα σημαντική μιας και συνδέεται με την ιερότητα των Δελφών (εξαγνισμός ψυχών) – Brand name ειδικού τουρισμού.
- Στην προώθηση προγραμμάτων **Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης** για τις Λειτουργικές Αστικές Περιοχές (Λαμία – Χαλκίδα) και τις Αστικές Περιοχές (Θήβα – Λιβαδειά), να συμπεριληφθεί και το τρίπολο Άμφισσα – Ιτέα – Δελφοί, κυρίως ως προς τον τομέα της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας.
- Απουσιάζει ειδική μνεία στην **ακρόπολη της Άμφισσας (Κάστρο των Σαλώνων)**, το οποίο εκτός των άλλων θα πρέπει να συμπεριληφθεί στον Αστικό Τουρισμό της πόλης της Άμφισσας, με την ανάπτυξη ειδικών διαδρομών (ακρόπολη, συνοικία Χάρμαινας, σύνδεση λοιπών χώρων και σημείων αρχαιολογικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος).
- Ως προς τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων λανθασμένα **γίνεται αναφορά σε ΧΥΤΑ αντί του ορθού ΧΥΤΥ** στις προτάσεις για την Χ.Ε. Φωκίδας. Το εγκεκριμένο Τοπικό Σχέδιο Δράσης για τη Διαχείριση των Απορριμμάτων του Δήμου Δελφών θα πρέπει να ληφθεί υπόψη δεδομένου ότι το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (Π.Ε.Σ.Δ.Α.) Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είναι σε φάση αναθεώρησης, η οποία δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Άλλωστε, στο υπό διαβούλευση νέο ΕΣΔΑ (Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων) σελ. 79 γίνεται άμεση σύνδεση των Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. με τα Π.Ε.Σ.Δ.Α.
- Ενώ στην πρόταση και στη ΣΜΠ έχει αναλυθεί διεξοδικά ο τρόπος αντιμετώπισης από την πίεση που δέχεται ο νομός από την εξόρυξη και τις ιχθυοκαλλιέργειες, στο τεύχος δύο -Τοπίο, στους κινδύνους της περιοχής απουσιάζει εντελώς η προστασία και αποκατάσταση του νομού από την παραγωγή του βωξίτη και την ανάπτυξη των ιχθυοκαλλιεργειών. Γενικά η πρόταση δε συνάδει απόλυτα με το τοπίο.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Στο Τεύχος 1-Πρόταση Φεβρουάριος 2014

Σελ. 24-25: Η διαπεριφερειακή συνεργασία με την μακροπερίφερεια της Ε.Ε. Αδριατικής/Ιονίου/Κορινθιακού με κατεύθυνση στον τομέα του Τουρισμού Κρουαζιέρας (ένταξη του Λιμένα Ιτέας-κυκλώματος πολιτιστικών και τουριστικών πόλων με κέντρο τους Δελφούς), καθώς και η Μεσογειακή συνεργασία που αφορά όλες τις παράκτιες περιφέρειες, μέσω των Πανευρωπαϊκών διαδρομών Θαλάσσιων Μεταφορών, να ενισχυθεί με την πρόταση της δημιουργίας Κέντρου Παγκόσμιας Πολιτιστικής Συνεργασίας.

Σελ. 26: Στις εμβληματικές δράσεις των Περιφερειακών Πάρκων Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος να προταθεί και η ορεινή Φωκίδα-κυρίως οι Δ.Ε Βαρδουσίων, Δ.Ε. Καλλιέων Δ.Ε. Πολυδρόσου. Όπως και στη Σελ 98 - όπως και στη Σελ 129.

Σελ. 29: Στη συμμετοχή σε Δίκτυα Πόλεων της ΕΕ για την προώθηση μέσω των προγραμμάτων Διαπεριφερειακής Συνεργασίας της Ε.Ε. (Interreg) να προστεθεί η ανάπτυξη Δικτύου Περιφερειών με εξειδίκευση στην Διαχείριση του Ελαιώνα (είναι επιλέξιμες τέτοιες δράσεις σύμφωνα με το νέο Interreg Europe – Άξονας Προτεραιότητας 4 «Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων»

Σελ. 32: Στους τομείς ειδικού Τουρισμού και δη Ιαματικός εκτός από το Ιαματικό Κέντρο Καμένων Βούρλων, να προστεθεί η αξιοποίηση της ιαματικής πηγής της Κίρρας ως

ιδιαίτερα σημαντική, μιας και συνδέεται με την ιερότητα των Δελφών (εξαγνισμός ψυχών) - Brand name ειδικού τουρισμού. Όπως στη σελ 186

Σελ. 45: Στα «άλλα δύο κέντρα» της χωρικής ενότητας Λαμίας-Άμφισσας-Καρπενησίου, στο πόλο του Καρπενησίου ως χιονοδρομικό κέντρο και εξειδικευμένο κέντρο ορεινού τουρισμού να προστεθεί η χωρική ενότητα Πολυδρόσου-Επτάλοφος-Αράχωβας-Χιονοδρομικό Παρνασσού.

Σελ. 49: Στις διαπεριφερειακές συνεργασίες προτεραιότητας-Πόλοι ανάπτυξης στην περιοχή της Φωκίδας, να προστεθεί ο πόλος ανάπτυξης που θα επιφέρει η απευθείας οδική σύνδεση Δελφοί-Κρόκι με το Χιονοδρομικό του Παρνασσού.

Σελ. 59-60: Να προστεθούν οι φυσιολατρικές διαδρομές της Φωκίδας και σύνδεση με αυτές του όμορου Καρπενησίου. Επίσης, στην κλειστή διαχείριση του Κορινθιακού κόλπου, στους πόλους της Θήβας και της Λιβαδειάς μέσω των παράκτιων χωρών τους, με την ακτή της Πελοποννήσου να προστεθεί και η Άμφισσα, μέσω της Ιτέας και να προταθούν δράσεις συνεργασίας ειδικού τουρισμού, και δη καταδυτικά πάρκα.

Σελ. 50 και Σελ. 59: Στις αποκεντρωμένες δομές του προγραμματισμού συνεργασιών στους τομείς, Ανώτατης Εκπαίδευσης, Έρευνας και Καινοτομίας να προστεθεί στα ορυκτά, τους αρχαιολογικούς χώρους, τα νερά, την ελιά και τα βότανα της περιοχής.

Σελ. 50-51: Στη διαπεριφερειακή συνεργασία με την Περιφέρεια Αθήνας και το Βόρειο και Νότιο Αιγαίου, να προστεθεί στο θέμα των θαλάσσιων μεταφορών-επικοινωνιών η σύνδεσή του με υδροπλάνα Ερατεινή-Ιτέα-Αντίκυρα-Θίσβη-Στυλίδα-Μαρμάρι-Αλιβέρι-Κύμη-Αιδηψώ-Λίμνη-Σκύρος - όπως και στη Σελ 139 και Σελ 151, με την επισήμανση που έγινε προηγουμένως ότι δηλαδή η εν λόγω δραστηριότητα θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε συνάρτηση με σχετική μελέτη για το εάν θα επηρεαστεί το οικοσύστημα και κυρίως τα κητώδη που ζουν σε αυτό, των οποίων η παρουσία στον Κορινθιακό κόλπο αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο.

Σελ. 52: Στους ειδικούς πόλους να προστεθεί, στην διασύνδεση του Χιονοδρομικού του Παρνασσού εκτός από την Αράχωβα και το Πολύδροσο-Επτάλοφος

Σελ. 64 και Σελ. 68: Στο 60+ επίπεδο να προστεθεί το τρίπολο Γραβιά-Πολύδροσο-Αράχωβα σε σύνδεση με το χιονοδρομικό του Παρνασσού καθώς και το δίκτυο παραθαλάσσιων οικισμών Φωκίδας από Γαλαξίδι-Όρια Περιφερειακής Ενότητας Στερεάς.

Σελ. 77: Στην Χ.Ε. Ευρύτερης περιοχής Φωκίδας και στους ειδικούς αναπτυξιακούς πόλους εκτός των Δελφών και του Γαλαξιδίου να προστεθεί η Ιτέα, η Άμφισσα, το Πολύδροσο και η Επτάλοφος.

Σελ. 85: Στην ελεγχόμενη ανάπτυξη υδατοβόρων βιομηχανικών μονάδων που παράγουν σημαντικές ποσότητες τοξικών φορτίων ρύπανσης κ.λπ., να προστεθεί ο κλάδος των ελαιοτριβείων.

Σελ. 87: Στην Πρόληψη ρύπανσης του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος, να προστεθεί η δράση των ιχθυοκαλλιεργειών, των ελαιοτριβείων, της μεταφοράς του βωξίτη και της επεξεργασίας του αλουμινίου στον Κορινθιακό.

Σελ. 88: Στις Κατολισθήσεις να προστεθεί και αυτή των Δελφών.

Σελ. 96-97: Στις ειδικές αρχές διαχείρισης περιοχών προστασίας της Φύσης (NATURA 2000 & KAZ) να προστεθεί άλλη μία κατηγορία, αυτή της «Παραγωγικής Ανάπτυξης Εντός Περιοχής» και να αναλυθεί η διαχείριση της παραγωγής βωξίτη, ιχθυοκαλλιεργειών, κτηνοτροφίας κτλ.

Σελ. 98: Συμπλήρωση και ανάλυση των Πρότυπων Περιφερειακών Πάρκων Φωκίδας Δ.Ε. Βαρδουσίων, Δ.Ε. Καλλιέων Δ.Ε. Πολυδρόσου - όπως και στη Σελ 26 - όπως και στη Σελ 129.

Σελ. 100: Στον Πίνακα της σελ. 99-100 στην Επιπρόσθετη Υλοποίηση της 11^{ης} Π.Ε. Φωκίδας να προστεθεί και η εξυπηρέτηση από ΧΥΤΑ Λαμίας και Λειβαδιάς.

Σελ. 101: Στον Πίνακα της σελ. 100-101 στην στήλη προτάσεις ΧΥΤΑ-ΧΥΤΥ στην Χ.Ε. Φωκίδας να διορθωθεί ο ΧΥΤΑ στο ορθό ΧΥΤΥ και να προστεθεί και Νέα Μονάδα Υποδοχής Α.Ε.Κ.Κ. (Αποβλήτων Εκσκαφών Κατασκευών & Κατεδαφίσεων)

Σελ. 118: Στους Αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία να προστεθεί η Ακρόπολη της Άμφισσας (Κάστρο Σαλώνων), η Αρχαία Κίρρα και Κρίσσα και το Αρχαίο Μονοπάτι Κωρύκειον Άντρο Παρνασσού - Δελφοί-Κίρρα (μέσα από τον Ελαιώνα της Άμφισσας-δελφικό Τοπίο -unesco), το αρχαίο μονοπάτι Λιλαία – Δελφοί. Τέλος να προστεθεί μια ακόμη κατηγορία στις πρώτες προτεραιότητες πολιτιστικών πόρων: Πόροι Φυσικού Κάλλους και να επισημανθεί η ορεινή Φωκίδα, η Ευρυτανία κτλ καθώς και το Πάρκο Ελιάς (Δελφικό τοπίο).

Σελ. 119: Στους Ιστορικούς Τόπους να προστεθεί η διαδρομή- δίκτυο που θα δημιουργηθεί από την ανάδειξη των Δρόμων του ' 21 σε όλη την περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, καθώς επίσης τα μαρτυρικά χωριά (Δρόμοι Αντίστασης) και τα χνάρια των Δωριαίων – Πυρά Ηρακλή κ.λπ.

Σελ. 120: Στη διερεύνηση της δυνατότητας κήρυξης των ακόλουθων κέντρων πόλεων και οικισμών ως «διατηρητέα οικιστικά σύνολα» (κήρυξη βάσει νομοθεσίας ΥΠΕΚΑ) να προστεθεί ο οικισμός της Άμφισσας.

Σελ. 121-122: Στην πρώτη κατηγορία των Διεθνών σε Αξία Πολιτιστικών Διαδρομών στους Δελφούς να προστεθεί και η Κίρρα (αρχαίο μονοπάτι) το ίδιο και στην δεύτερη κατηγορία.

Σελ. 122: Στην προώθηση του τουρισμού μικρομεσαίας κλίμακας στην τεχνητή λίμνη του Μόρνου να προστεθεί και η οργάνωση διεθνών αγώνων Κωπηλασίας.

Σελ. 125: Να προστεθεί στις ειδικές κατευθύνσεις ανά ζώνη τοπίου, 26. Γραβιά-Πολύδροσο-Επτάλοφος-Χιονοδρομικό Παρνασσού-Αράχωβα-Δελφοί και άλλο ένα 27. Δίκτυο περιοχών γεωλογίας και εξόρυξης Φωκίδας (Γραβιά-51ο χλ.- Άμφισσας-Ιτέας-Αντίκιρρα) όπως και στη σελ 190.

Σελ. 139: όπως και στη Σελ 50-51 και στη Σελ 151.

Σελ. 150: Σους Εσωτερικούς-Ειδικούς αερολιμένες να προστεθεί το ελικοδρόμιο των Δελφών.

Σελ. 151: Στις αεροπορικές υποδομές να προταθεί το δίκτυο υδροπλάνων που προαναφέρθηκε για τις Σελ. 50-51 και στη Σελ 139.

Σελ. 153: Στα δίκτυα αγωγών φυσικού αερίου που προτείνεται μα αναπτυχθεί ώστε να εξυπηρετούνται τα κύρια αστικά κέντρα, να συμπληρωθεί ότι αφορά τα αστικά κέντρα έως 5^{ου} Εθνικού επιπέδου (Άμφισσα-Ιτέα-Δελφοί)

Σελ. 156: Στις υπάρχουσες εγκαταστάσεις ΑΠΕ να προστεθεί της Άμφισσας, το Ορεινό παραλιακό μέτωπο, και η Δεσφίνα.

Σελ. 164: Στο αγρο-περιβαλλοντικό πρόγραμμα της Ευρυτανίας για την κτηνοτροφία να προστεθεί και η Φωκίδα ως βασικός άξονας ανάπτυξης.

Σελ. 174: Η Άμφισσα με τη Λαμία προτείνεται να αποτελέσουν χώρους εξειδικευμένων Πανεπιστημιακών Σπουδών, τροφοδοτώντας, με ειδικά Ινστιτούτα για την διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος, το Καρπενήσι. Η πρόταση θα μπορούσε να εξελιχθεί με την έννοια του Διεθνούς Πανεπιστημίου με έδρα τους Δελφούς (στην ίδια λογική με το αντίστοιχο της Θεσσαλονίκης).

Σελ. 174: Θα μπορούσε να προστεθεί η επαναλειτουργία της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων στο Γαλαξίδι (συνδέεται άμεσα με την ιστορία του) και το Παρατηρητήριο Δελφινιών – Θαλάσσιας Ζωής στο Γαλαξίδι.

Σελ. 182: Στον πίνακα, ο Εθνικός Δρυμός Παρνασσού και το Χιονοδρομικό Κέντρο καταχωρείται στην Βοιωτία ενώ κατά το πλείστον ειδικά το Χιονοδρομικό ανήκει στην Φωκίδα. Είτε θα πρέπει να καταχωρηθεί και στους δύο νομούς είτε μόνο στην Φωκίδα.

Σελ. 186: Όπως στη σελ. 32.

Σελ. 187: Στην ανάπτυξη του θρησκευτικού – προσκυνηματικού τουρισμού να προστεθεί η Άμφισσα, η Δεσφίνα και οι Δελφοί.

Σελ. 187: Στην ανάπτυξη του αστικού τουρισμού να προστεθεί η Άμφισσα και η Ιτέα.

Σελ. 189: Στον οικοτουρισμό να προστεθούν και τα Βαρδούσια.

Σελ.190: Στα αγκυροβόλια να προστεθεί το Γαλαξίδι και η Κίρρα.

Σελ. 190: Στον Γεωλογικό τουρισμό να προστεθούν τα σπήλαια της Φωκίδας (Κωρύκειον Άντρο, [Σπηλαιοβάραθρο](#) κτλ) και το δίκτυο που αναφέρθηκε στη σελ. 125.

Σελ. 190: Στα κέντρα διεθνών αγώνων να προστεθεί η δημιουργία κωπηλατικού κέντρου και διοργάνωση διεθνής εμβέλειας αγώνων Κωπηλασίας στον Μόρνο, τα OPTIMUS και το αλεξίπτωτο πλαγιάς (Παραπέντε).

Σελ. 190: Πίνακας Στην ΧΕ10 Φωκίδας να προστεθεί η Δ.Ε. Άμφισσας στο Γεωτουρισμό, η Δ.Ε. Γαλαξιδίου στο Γεωτουρισμό, η Δ.Ε. Ιτέας στον Θερμαλισμό και τον Γεωτουρισμό, η Δ.Ε. Παρνασσού στο Γεωτουρισμό, η Δ.Ε. Αράχωβας στο Γεωτουρισμό, η Δ.Ε. Άμφισσας στον θρησκευτικό – προσκυνηματικό τουρισμό, η Δ.Ε. Δελφών στον θρησκευτικό – προσκυνηματικό τουρισμό, η Δ.Ε. Δεσφίνας στον θρησκευτικό – προσκυνηματικό τουρισμό.

Σελ. 191, 192: (Αρχαιολογικό πάρκο με θερμαλισμό Δελφοί-Κίρρας) ,198, 200, 217 στα δίκτυα Θερμαλισμού να προστεθεί η Κίρρα Όπως στη σελ 32, 186.

Σελ. 192: Να προστεθεί τα Περιφερειακά Πάρκα Φωκίδας (Βαρδούσια, Καλλιέων, Πολυδρόσου).

Σελ. 192: Να προστεθεί το αρχαίο μονοπάτι Κωρύκειον Άντρο-Δελφοί-Κίρρα.

Σελ. 192: Να προστεθεί ο παράκτιος χώρος του Νομού Φωκίδας (Παραθαλάσσιοι οικισμοί).

Σελ. 198: Στη Γενική αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Χ.Ε. Ευρύτερης Περιοχής Φωκίδας να προστεθεί Χώρος εξειδικευμένων Πανεπιστημιακών Σπουδών ή Διεθνές Πανεπιστήμιο Δελφών κατ' αντιστοιχία με τη διόρθωση στη σελ. 174.

Σελ. 200: Να προστεθεί τα Περιφερειακά Πάρκα Φωκίδας (Βαρδούσια, Καλλιέων, Πολυδρόσου).

Σελ. 217: Στο 7.6 να προστεθεί το αρχαίο μονοπάτι Κωρύκειον Άντρο-Δελφοί-Κίρρα.

Στο Τεύχος 2-Τοπίο Φεβρουάριος 2014

Σελ. 25: Στους οικισμούς που βρίσκονται σε επαφή ή επιρροή με τον Κηφισό, να προστεθεί ως βασικός οικισμός αυτός του Πολύδροσου. Οι κύριες πηγές του Κηφισού βρίσκονται στους βόρειους πρόποδες του Παρνασσού ανάμεσα στα χωριά Πολύδροσος και Λιλαία.

Σελ. 29: Στην Τοπική ενότητα 10, στους σημαντικότερους οικισμούς μετά την Άμφισσα να προστεθεί και η Ιτέα. Στην τοπική ενότητα εκεί που αναφέρονται οι παραδοσιακοί οικισμοί της Αράχωβας και του Χρισσού να προστεθεί και ο παραδοσιακός οικισμός των Δελφών.

Σελ. 29: Στα πολιτιστικά – Πολιτισμικά Στοιχεία, στα ίχνη κατοίκησης από την προϊστορική περίοδο να προστεθεί ο θολωτός τάφος μέσα στον Ελαιώνα της Άμφισσας 13-14αίωνα. Επίσης στους παραδοσιακού οικισμού να προστεθεί αυτός των Δελφών.

Σελ. 30: Στους κινδύνους να προστεθούν οι πιέσεις από τις ιχθυοκαλλιέργειες.

Σελ. 31: Στην τοπική ενότητα 11, να προστεθεί στις πιέσεις –αξιολόγηση, οι πιέσεις που δέχεται η περιοχή από τις ιχθυοκαλλιέργειες.

Σελ. 51: Στην πρώτη πολιτιστική διαδρομή να προστεθεί μεταξύ του Όσιου Λουκά και των Δελφών, η Κίρρα. Και στη σελ.52 που αναλύεται η διαδρομή να προστεθεί η Κίρρα: Αρχαίο μονοπάτι Κορύκειον Άντρο – Δελφοί- Κίρρα.

Σελ. 52: Στη δεύτερη πολιτιστική διαδρομή να προστεθεί, στην ανάλυση της Άμφισσας το Κάστρο των Σαλώνων ή Κάστρο της Ωριάς - όπου βρισκόταν και η ακρόπολη της αρχαίας Άμφισσας από την οποία διατηρούνται λείψανα των αρχαίων Κυκλώπειων Τειχών - με λείψανα τριών ρυθμών δόμησης, ελληνικού, ρωμαϊκού και βυζαντινού, το οποίο είναι χτισμένο εν μέρει με αρχαίο υλικό με προσθήκες ελληνιστικές, βυζαντινές, φραγκικές, και στο οποίο σώζονται ο ελληνικός περίβολος, η εσωτερική πύλη, ο βυζαντινός Πύργος της Βασίλισσας και η Φράγκικη Εκκλησία. Η Λυκότρυπα, σκαλιστός θολωτός Μυκηναϊκός τάφος στη βάση του λόφου Κόφινα στο ανατολικό άκρο της Άμφισσας. Ο Βυζαντινός Ναός του Σωτήρος, χτισμένος τον 11ο αιώνα μ.Χ. σε απότομη πλαγιά, 3 χλμ μακριά από την πόλη, με τοίχους από πωρόλιθο. Ο Μητροπολιτικός Ναός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στο κέντρο της πόλης με τις περίφημες τοιχογραφίες του Σπύρου Παπαλουκά. Η παλιά συνοικία των βυρσοδεψών, Χάρμαινα. Το παλαιοχριστιανικό Βαπτιστήριο του 3ου και 4ου αιώνα μ.Χ. δίπλα από τον Μητροπολιτικό Ναό, με ρωμαϊκά και χριστιανικά ψηφιδωτά.

Σελ. 52: Στη δεύτερη πολιτιστική διαδρομή να προστεθεί στην ανάλυση μετά το Γαλαξίδι και η Κίρρα.

Σελ. 56: Στην τεχνητή λίμνη και στις εκβολές του Μόρνου Ποταμού να προστεθούν οι διεθνής αγώνες Κωπηλασίας.

Σελ. 57: Στην 7. Κοιλάδα Αμφίκλειας-Μέσος Βοιωτικού Κηφισού, να προστεθεί στις ειδικές κατευθύνσεις, το δίκτυο Πολύδροσο-Επτάλοφος-Χιονοδρομικό-Δρυμός Παρνασσού-Αράχωβα-Δελφοί.

Σελ. 58: Στο 18 να προστεθεί ο αυστηρός έλεγχος από την εξόρυξη του Βωξίτη.

Σελ. 59: Στον όρμο της Αντίκυρας, να προστεθεί και οικισμός της Δεσφίνας.

Σελ. 59: Στο 22 Ακτές Φωκίδας να προστεθεί ο αυστηρός έλεγχος της εξάπλωσης των ιχθυοκαλλιεργειών και να συνδεθεί η διαδρομή με τα Τριζόνια – Ιτέα.

Σελ. 73: Στην αποκατάσταση του τοπίου να προστεθεί ο αυστηρός έλεγχος από την εξόρυξη του Βωξίτη και των ιχθυοκαλλιεργειών και να καταγραφούν οι δράσεις που έχουν αναφερθεί στην πρόταση του Β1 για αυτά.

Σελ. 76: Στην αποκατάσταση του τοπίου να προστεθεί ο αυστηρός έλεγχος από τη δράση των ιχθυοκαλλιεργειών.

Σελ. 79: να καταγραφούν διορθωμένες οι διαδρομές όπως αναφέρθηκαν προηγουμένως.

Στο Τεύχος ΣΜΠΕ Φεβρουάριος 2014

Για την πρόταση και το τοπίο της ΣΜΠΕ ισχύουν οι παρατηρήσεις που έγιναν προηγουμένως.